

VERGİDE GÜNDEM

M. FATİH KÖPRÜ fatih.kopru@tr.ey.com
www.vergidegundem.com

“İzaha davet” uygulaması eylülde başlıyor...

AĞUSTOS 2016'DA ÇIKAN 6728 SAYILI YASA İLE VERGİ USUL KANUNU'NA “İZAHA DAVET” DÜZENLEMESİ EKLENMİŞTİ. BU UYGULAMA, YAPTIĞI İZAHAT SONUCUNDA VERGİ ZİYAINA SEBEBİYET VERMEDİĞİ ANLAŞILAN MÜKELLEFLERİN VERGİ İNCELEMESİNE VEYA TAKDİRE SEVK EDİLMESİNİ ÖNLÜYOR. VERGİ ZİYAININ OLDUĞU DURUMLARDA İSE BELİRLİ KOŞULLAR DAHİLİNDE İNDİRİMLİ CEZA UYGULANMASINA İMKAN VERİYOR.

Geçen yıl ağustos ayında çıkan bir yasa (6728 sayılı) ile yatırım ortamının iyileştirilmesi amacıyla vergi yasaları da dahil olmak üzere birçok yasadaki değişiklikler yapılmıştı. Bir de Vergi Usul Kanunu'na “İzaha Davet” düzenlemesi eklenmişti.

İzaha davet uygulaması; yaptığı izahat (açıklamalar) sonucunda vergi ziyana (kaybına) sebebiyet vermediği anlaşılın mükelleflerin konuyla ilgili vergi incelemesine veya takdire sevk edilmesini önlemeyi amaçlıyor. Vergi ziyana sebebiyet verildiği durumlarda ise belirli şartlar dahilinde indirimli ceza uygulanmak suretiyle mükellefleri daha ağır yaptırımlardan koruyor.

Biz de bu yazımızda, izaha davet uygulaması ile ilgili bilgi vermek istedik.

İZAHA DAVET NEDİR?

İlgili yasa 9 Ağustos 2016 tarihinde yayımlanmış ve izaha davet hükmü (22. madde) de bu tarih itibarıyla yürürlüğe girmişti. Ancak uygulama için yasanın yürürlüğe girmesi yetmiyordu. Uygulama usul ve esaslarının Maliye Bakanlığı tarafından belirlenmesi gerekiyordu. İşte bu belirleme geçtiğimiz günlerde yayımlanan bir tebliğ ile yapıldı. Aşağıda özetleyeceğimiz yeni uygulama 1 Eylül'den itibaren geçerli olacak.

İzaha davet mevzuatta; verginin ziyaa (kayba) uğradığına delalet eden emareler bulunduğu dair yetkili merciler tarafından yapılmış ön tespitlerle ilgili olarak aynı merciler tarafından mükelleflerden açıklama talep edilmesi şeklinde tanımlanıyor. Yani vergi idaresinin, bir mükellefin vergi kaybına neden olduğu konusunda tespitleri olması durumunda, vergi incelemesine veya takdir komisyonuna sevk etmeden önce mükelleften yazılı izahat (açıklamalar) istemesi anlamına geliyor.

İdare mükellefe “izaha davet yazısı” tebliğ ederek bu talebini iletiyor. Yazının tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde izahatta bulunulması gerekiyor. Süresinde yapılan izah, komisyonca en geç 10 gün içerisinde değerlendirilerek sonuca bağlanıyor.

Ancak izaha davet uygulamasından yararlanabilmesi için idarenin ön tespitleri hakkında, vergi incelemesine başlanmamış olması ve mükellefin takdir komisyonuna sevk edilmemiş olması gerekiyor. Bir diğer şart ise yine ön tespitler hakkında tespit tarihine kadar ihbarda bulunulmaması olması.

Bunun yanında izaha davet yazısı tebliğ edilen mükellefin, davet konusu ile sınırlı olmak üzere pişmanlık hükümlerinden yararlanmadığı da unutulmamalı.

İZAHAT KONULARI

Mükellefler;

- Aylık olarak verilen Ba-Bs formlarından hareketle yapılan çapraz kontroller,

- Kredi kartı satış bilgileri ile katma değer vergisi (KDV) beyannamelerinin karşılaştırılması,

- Yıllık beyannameler ile muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin karşılaştırılması,

- Çeşitli kurum ve kuruluşlardan elde edilen bilgiler ile asgari ücret tarifelerinin karşılaştırılması,

sonucu izaha davet edilebilirler.

Ayrıca;

- Yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannameleri üzerinde yapılan indirimleri kanuni oranları aşan,

- Dağıttığı kâr üzerinden tevkifat yapmadığı tespit edilen,

- Geçmiş yıl zararlarının mahsubuna ilişkin yasadaki yer alan şartları ihlal ettiği düşünülen,

- İştirak kazançlarını ilgili hesapta göstermemekle birlikte beyannamede matrahtan indiren,

mükelleflerden de izahat istenebilecek. Bunların yanında;

- Taşınmaz veya iştirak hisselerinin satış kazancına ilişkin istisnadan yararlanan mükelleflerden; menkul kıymet ve taşınmaz ticareti ve kiralanması faaliyeti ile uğraşıldığı, istisnaya konu kazancın yüzde 75'lik kıs-

mının özel fon hesabına alınmadığı veya beş yıllık süre içerisinde özel fon hesabından çekildiği ya da satış yapıldığı yılı izleyen beş yıl içinde şirketin tasfiye edildiği,

- Ortak veya ortakla ilişkili kişilerden olan borçların toplamının öz sermayenin üç katından fazla olduğu (örtülü sermaye),

- Dönem sonu bilançosunda "Ortaklardan Alacaklar" hesabında bakiye bulunmakla birlikte aynı döneme ilişkin gelir tablosunda faiz gelirini beyan etmediği,

- Ortaklık hak ve hisselerini elden çıkardıkları halde gelir vergisi beyanname vermedikleri veya vermiş oldukları gelir vergisi beyannameğinde bu gelirleri beyan etmedikleri,

- Gayrimenkul alım/satım işlemlerine ilişkin olarak, tapu daireleri, banka ve benzeri finans kurumları ile diğer kurum ve kuruluşlardan elde edilen bilgilerin karşılaştırılması sonucunda alım/satım bedelini eksik beyan ettikleri,

- Tapu dairelerinden elde edilen verilere göre, gayrimenkulleri iktisap tarihinden başlayarak beş yıl içinde elden çıkardıkları ve istisna haddinin üstünde kazanç elde ettikleri halde beyanname vermedikleri,

- Banka veya PTT ile elektrik,

su, doğalgaz, internet vb. hizmetleri sunan kurumlardan alınan bilgiler ve muhtasar-prim hizmet beyannamelerinden alınan tevkifat bilgileri çerçevesinde kira gelirlerini beyan etmedikleri veya eksik/hatalı beyan ettikleri,

yönünde haklarında ön tespit bulunan mükellefler de izaha davet edilebilecekler.

KAÇAKÇILIK SUÇLARI YOK

Vergi Usul Kanunu'nun 359. maddesi uyarınca; defter ve belgeleri tahrif eden, yok eden, gizleyen, hesap ve muhasebe hileleri yapan ya da halk arasında naylon fatura olarak bilinen sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleyen veya kullanan mükellefler kaçakçılık suçu işlemiş kabul ediliyorlar.

İdarece yapılan ön tespitlerde vergi kaybının, yukarıda sayılan fiillerden kaynaklandığı belirlenirse izaha davet uygulamasından yararlanılmıyor. Ancak bunun, sadece sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge (naylon fatura) kullanan mükellefler için bir istisna bulunuyor. Her bir belge itibarıyla 50 bin lirayı geçmemesi ve mükellefin ilgili yıldaki toplam mal ve hizmet alışlarının yüzde 5'ini aşmaması kaydıyla bu mükellefler de izaha davet edilebilecekler.

İZAHAT YETERLİ BULUNURSA

İdare tarafından vergi kaybına neden olabilecek işlemler tespit edildi. Mükelleften izahat istendi. Mükellef tarafından bu tespitlerin kabul edilmemesi durumunda, 15 gün içerisinde vergi kaybına neden olunmadığı yönünde yazılı izahatta bulunulması gerekiyor. Bu izahatın komisyonca yeterli bulunması ve beyanname verilmesini gerektirir bir durumun olmadığı değerlendirilmesi durumunda, mükellef hakkında vergi incelemesine ve takdir komisyonuna sevk işlemi yapılmıyor.

KOMİSYON İKNA OLMADI

Mükellefçe yapılan izahatın komisyonca yeterli bulunmaması ve beyanname verilmesini gerektiren bir durum olduğunun değerlendirilmesi halinde ise öncelikle bu durum mükellefe bildiriliyor. Bildirim üzerine, yazılı izahat tarihinden itibaren 15 günlük süre sona ermeden mükellefçe;

- Hiç verilmemiş olan vergi beyannamelerinin verilmesi,

- Eksik veya yanlış yapılan vergi beyanının tamamlanması veya düzeltilmesi,

- Ödeme süresi geçmiş bulunan vergilerin gecikme zammı oranında izahat zammıyla (aylık yüzde 1,4) birlikte ödenmesi,

şartıyla, 1 kat olarak kesilmesi gereken vergi ziyaı cezası yüzde 20 oranında kesiliyor.

TESPİTLERİ HAKLI BULURSA

Mükellefin, idarenin tespitlerinin doğru olduğu ve dolayısıyla vergi kaybına sebebiyet verildiği yönünde izahatta bulunması durumunda da indirimli vergi ziyaı cezası imkânından yararlanılabiliyor. Bunun için yazılı izahatın yapıldığı tarihten itibaren 15 gün içerisinde, beyan ve izahat zammıyla birlikte ödeme şartlarının yerine getirilmesi gerekiyor. Bu durumda ziyaa (kayba) uğratılan vergi tutarının 1 katı yerine yüzde 20'si kadar vergi ziyaı cezası kesiliyor.

İzaha davet uygulaması kapsamında kesilen cezaya ilişkin ihbarnamenin tebliği üzerine mükellefler uzlaşma (tarhiyat sonrası) başvurusunda da bulunabiliyorlar.

Bu yeni uygulama genel olarak; idare ile mükellefler arasındaki uyuşmazlıkların azaltılması, gereksiz inceleme ve takdir işlemleri nedeniyle hem mükellefler hem de idare açısından oluşabilecek zaman kayıplarının önlenmesi açısından olumlu olarak değerlendiriliyor.